

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce

Přípravný výbor Protestantské církve Svaté Korony
se sídlem Kralovická 1454/49, 323 00 Plzeň
zastoupený Bc. JUDr. Norbertem Naxerou, zmocněncem
přípravného výboru
se sídlem Rebecova 555, 334 01 Přestice

proti

žalovanému

Ministerstvo kultury České republiky
se sídlem Maltézské náměstí 1, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2022, č. j. MK 43746/2022 OLP

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Dne 22. 11. 2021 byl Ministerstvu kultury (dále též „žalovaný“) doručen návrh na registraci církve a náboženské společnosti **Protestantské církve Svaté Korony** podle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů, podaný přípravným výborem Protestantské církve Svaté Korony (dále též „žalobce“). Tímto dnem bylo zahájeno řízení o tomto návrhu.
2. Žalovaný po provedeném řízení dospěl k názoru, že návrhu na registraci nelze vyhovět, jelikož Protestantská církev Svaté Korony (dále též jen „**PCSK**“) nesplňuje definiční znaky církve a náboženské společnosti dle zákona o církvích a náboženských společnostech. Rozhodnutí o zamítnutí registrace napadl žalobce rozkladem.
3. O odvolání žalobce rozhodl žalovaný rozhodnutím ministra kultury ze dne 16. 5. 2020, č. j. 16. 9. 2022, č. j. MK 43746/2022 OLP (dále jen „napadené **rozhodnutí**“) tak, že rozhodnutí prvního stupně potvrdil a rozklad zamítl.
4. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce v celém rozsahu žalobu, jež byla soudu doručena 28. 11. 2022.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

5. Žalobce v žalobě především namítá porušení právních předpisů žalovaným v řízení o registraci církve. Je toho názoru, že žalovaný posuzoval především záležitosti, které dle názoru žalobce podle zákona o církvích vůbec posuzovat nemá.
6. S odkazem na §14 zákona o církvích a náboženských společnostech vyjadřuje žalobce názor, že pro registraci církve by podle církevního zákona měly být relevantní pouze formální předpoklady vyžadované tímto zákonem, nikoliv samotné církevní učení, vnitřní předpisy církve, veřejná prezentace církve nebo výroky jejích představitelů, a to z důvodu, že stát má být nábožensky neutrální. Žalobce v této věci odkazuje na čl. 2 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Jakkoliv tedy učení jednotlivých církví může být netradiční, a dokonce může být pro většinovou veřejnost nepochopitelné, absurdní či provokativní, nebrání to dle žalobce registraci církve a náboženské společnosti, pokud splňuje zákonné náležitosti.
7. Žalobce dále uvádí, že PCSK je postavena na zcela odlišných principech než tradiční církve, neboť základní zásadou je svoboda vyznání, proto, jak žalovaný správně uvádí, církev nemá žádná závazná pravidla, která by museli všichni věřící dodržovat a vnitřní předpisy církve, zejména její poslání a základní dokument je možno chápat jako doporučující, nikoliv závazný pro všechny členy církve. Toto však dle žalobce není zákonným důvodem, proč by církev nebylo možno zaregistrovat, protože zákon nic takového nevyžaduje a správní orgány nejsou oprávněny po občanech požadovat věci, které nemají oporu v právních předpisech.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

8. Dle žalobce žalovaný neuvádí pravdu, pokud v rozhodnutí o rozkladu píše, že neposuzoval obsah víry a její učení. Odůvodnění rozhodnutí je totiž zaměřeno na to, že církev je jen účelová a nejedná se o církev skutečnou, a že ve skutečnosti členové církve v nic nevěří. Přitom žalovaný odkazuje na některé výroky představitelů církve, které jsou jednak vytrženy z kontextu a jednak vznikly v době vzniku církve na přelomu let 2021-2022, kdy se církevní učení teprve vyvíjelo, a ještě nebylo ustálené, a nepřihlíží k pozdějšímu vývoji církve.
9. Odkazuje na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ze dne 7. 7. 2011, Bayatyan proti Arménii (č. stížnosti 23459/03, § 120), podle kterého stát nemá hodnotit, jaké náboženské přesvědčení je správné či legitimní, ale má vystupovat jako neutrální arbitr a garant náboženské svobody.
10. Žalobce má za to, že znalecký posudek je účelový a podjatý, stejně jako vyjádření Ministerstva vnitra a Ministerstva zdravotnictví jsou ve věci irelevantní, a proto neměly být vůbec zpracovány a nemělo by k nim být přihlíženo.
11. Žalobce dále uvádí, že v zákoně o církvích ani v žádném jiném právním předpisu není uvedeno, že by církev či náboženská společnost bezpodmínečně musela: *mít jednotnou představu o Bohu, se kterou souhlasí všichni věřící, mít duchovní, kteří se nějak odlišují od ostatních věřících (některé registrované církve je ani nemají), všichni členové církve by museli věřit v Boha jednotně definovaného, mít všeobecně závazné vnitřní předpisy (církve vnitřní předpisy má, ale jsou pouze doporučující), její učení by se nesmělo v podstatných náležitostech měnit*. Stejně tak není v žádném zákoně stanoveno, že by církve nesměly pořádat protivládní demonstrace (zvláště proti mimořádným opatřením, které byly posléze soudem zrušeny pro nezákonnost.), nebo hlásat učení, které je v rozporu s politikou prosazovanou Vládou ČR a Ministerstvem zdravotnictví. Nesplnění těchto požadavků proto nemůže být dle žalobce důvodem k zamítnutí registrace církve.
12. Naproti tomu je žalobce přesvědčen, že všechny formální náležitosti dle § 10 odst. 2 zákona o církvích a náboženských společnostech byly splněny.
13. Též je toho názoru, že jasným důkazem toho, že víra „je myšlena vážně“ je už jen samotný fakt, že činnost církve nadále pokračuje, i přestože platnost pandemických opatření již skončila.
14. Žalobce dále odmítá názor, který žalovaný projevil v napadeném rozhodnutí, že by PCSK porušovala § 5 písm. b) a c) zákona o církvích a náboženských společnostech.
15. Zásadně pak odmítá zejména tezi, že by PCSK rozněcovala nenávist a nesnášenlivost. Žalobce je naopak přesvědčen, že „*Asi žádná jiná církev nehlásá tak hlubokou náboženskou toleranci a ekumenismus, tak jako Protestantská církev Sváté Korony, která má mezi svými základními články víry bod 16.: "členství v církvi se nevylučuje s členstvím v jiných křesťanských církvích a náboženských společnostech či organizacích ani s účastí na jejich obřadech"*“. Žalobce dále uvádí, že tvrzení o tom, že je někdo satanista a že skončí v pekle, není šíření nenávisti, ale legitimní náboženský názor.
16. Dle žalobce není ani pravda, že by církev či její představitelé porušovali právní předpisy nebo k jejich porušování vyzývali. Pokud vyzývali k porušování pandemických pravidel, je nutné vzít v úvahu, že se jednalo o občanskou neposlušnost, na protest proti opatřením, které jsou v rozporu s učením církve a členové církve je považovali za závažný zásah do jejich ústavně zaručených práv. Nad to pandemická opatření ministerstva zdravotnictví

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

neměly charakter právních předpisů, ale opatření obecné povahy, které nad to byly soudy vesměs označeny jako nezákonná.

17. Na závěr žalobce uvádí, že zatímco dříve vykládal § 5 žalovaný velmi restriktivně, jinak by nemohl zaregistrovat např. Ústředí muslimských obcí či Náboženskou společnost Svědkové Jehovovi, nyní přešel ke značně extensivnímu výkladu. Též je názoru, že napadené rozhodnutí, ačkoliv je velice podrobné, se dostatečným způsobem nevypořádalo s argumenty žalobce uvedenými v rozkladu.
18. Žalovaný nesouhlasí s žalobou a navrhuje, aby byla zamítnuta, neboť je dle jeho názoru nedůvodná. Uvádí, že žalobou napadené rozhodnutí a rovněž jím potvrzené rozhodnutí prvního stupně byla vydána plně v souladu se zákonem o církvích a náboženských společnostech a správním řádem. Žalovaný má za to, že obě rozhodnutí jsou procesně právně i věcně správná a nejsou tedy dány žádné relevantní důvody pro jejich zrušení soudem.
19. Žalovaný v plném rozsahu odkazuje na obsáhlá odůvodnění prvoinstančního i druhoinstančního rozhodnutí.
20. Nad rámec toho uvádí, že žalobce dle jeho názoru neporozuměl podstatným znakům pojmu církev a náboženská společnost tak, jak je vymezuje církevní zákon, ani podmínkám jejich vzniku, postavení a působení podle církevního zákona. Žalobce dle žalovaného odmítá připustit, že církve a náboženské společnosti nevznikají uznáním či registrací ze strany státní moci, ale jsou jimi automaticky, pokud splňují znaky církve a náboženské společnosti. Pokud podmínky církevního zákona nesplňují, nemají právo na přiznání právní subjektivity, což ale neznamená porušení práva žalobce na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání, ani práva svobodně projevovat své náboženství nebo víru společně s jinými.
21. Dle žalovaného dále z vyjádření přípravného výboru, jím předaných dokumentů a ze závěrů obsažených ve znaleckém posudku vyplývá, že přesvědčení PCSK není možné pokládat za přesvědčení náboženské a projev tohoto přesvědčení, spočívající v odporu vůči protipandemickým opatřením, nelze pokládat za projev náboženské víry. Náboženská víra je základním pojmovým znakem církve a náboženské společnosti tak, jak ji definuje církevní zákon, přičemž ne každé přesvědčení je možné považovat za přesvědčení náboženské.
22. Tento svůj názor o tom, že PCSK nevyznává náboženskou víru, dále žalovaný opírá o několik citací představitelů církve, stejně jako zjištění určeného znalce, přičemž podotýká, že nesdílí názor žalobce, že by znalec nebyl objektivní.
23. Dále žalovaný uvádí, že na základě shromážděných důkazů v průběhu řízení prokázal, že žalobce rozněcuje nenávist a nesnášenlivost, přičemž tento hodnotící závěr podrobně objasnil v odůvodnění obou rozhodnutí. Žalovaný zdůrazňuje, že církevní zákon vykládá ve všech případech stejně. Nelze akceptovat tvrzení žalobce, že k registraci PCSK přistupuje jinak jen proto, že kritizuje vládní protipandemická opatření. Naopak, žalovaný nehodnotil, zda PCSK souhlasí či nesouhlasí s právními předpisy, ale to, zda vyzývá k jejich porušování.
24. Žalovaný opakuje, že nehodnotil legitimitu či správnost náboženství PCSK, či zda jsou názory PCSK v souladu s vládní politikou, jak je mu vytýkáno, ale posuzoval, zda je církev založena na skutečném, tedy na vážném, soudržném, naléhavém a důležitém náboženském

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

přesvědčení. Ze shromážděných důkazů jednoznačně vyplynulo, že smyslem registrace PCSK jako církve podle církevního zákona je prosazení takových záměrů, které postrádají náboženský charakter.

25. Pokud jde o tvrzení žalobce, že nikdy nevyzýval k porušování právních předpisů, pouze k občanské neposlušnosti, tedy nedodržování mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví, která měla být vesměs správními soudy označena jako nezákonná, uvádí žalovaný, že žalobce podal návrh na registraci církve dne 22. prosince 2021. Převážná většina soudy zrušených mimořádných opatření se týkala předchozího časového období, kdy byla rušena především kvůli nedostatečnému odůvodnění. Navíc skutečnost, že některá mimořádná opatření byla soudem zrušena, není dle žalovaného v posuzovaném případě rozhodná. Ale ať již byla mimořádná opatření ministerstva zdravotnictví vydávána před či po návrhu na registraci PCSK, byla vydávána na základě ustanovení § 80 odst. 1 písm. g) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ve zcela výjimečné situaci celosvětové pandemie onemocnění Covid-19, s cílem zvládnutí této pandemie, ochrany života a zdraví osob a zvládnutí přetížení systému zdravotní péče při co nejmenším omezení chodu společnosti. Mimořádná opatření se vyvíjela s ohledem na aktuální analýzy pandemie a konkrétní míru rizika spojená s vymezenými činnostmi. Stanovila obecná pravidla chování v podobě příkazů a zákazů, vztahujících se na neurčitý okruh osob, což tato opatření činila právně závaznými. Žalovaný nehodnotil, zda PCSK souhlasí či nesouhlasí s právními předpisy, ale to, že vyzývá k jejich porušování. Jak žalovaný doložil důkazy, založenými ve správním spise na číslech listů 160–211, bylo porušování právních předpisů základem učení PCSK (viz též základní dokument PCSK).
26. Žalovaný uzavírá, že ve svých rozhodnutích opakovaně uvedl, že zákonným důvodem pro zamítnutí registrace PCSK není skutečnost, že se v některých věcech vymyká představě tradičních církví, a informoval žalobce, že v případě splnění zákonných podmínek registroval i subjekty, které se sice vymykají tradičním představám o církvích, ale splňují definici náboženství. Taktéž informoval žalobce, že pokud PCSK změní svůj charakter tak, aby fungovala na naléhavém, vážném, soudržném a důležitém náboženském přesvědčení, nic pak nebude bránit tomu, aby registrace v budoucnu dosáhla, či aby byla registrována podle jiných právních předpisů.

III.

Posouzení žaloby

27. Žaloba byla městskému soudu doručena 28. 11. 2022, a byla tedy podána v zákonem stanovené lhůtě dvou měsíců od doručení napadeného rozhodnutí žalobci. Městský soud v Praze napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal v rozsahu žalobních bodů, přičemž podle § 75 odst. 1 s. ř. s. vycházel ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době rozhodování správního orgánu.
28. Při jednání soudu dne 28. 2. 2024 setrvali účastníci na svých skutkových i právních stanoviscích. Zástupce žalobců navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Pověřený zástupce žalobce navrhl zamítnutí žaloby.
29. Podle § 2 odst. 1 věta první a druhá zákona o církvích a náboženských společnostech „*Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je zaručena. Každý má právo svobodně*

projevovat své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně, bohoslužbou, vyučováním, náboženskými úkony nebo zachováváním obřadu.“

30. Podle § 3 písm. a) cit. Zákona „Pro účely tohoto zákona se rozumí církví a náboženskou společností dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě, a zejména s tím spojeného shromažďování, bohoslužby, vyučování, duchovní služby a případně obecně prospěšné činnosti.“
31. Podle § 5 cit. zákona „Vznikat a vyvíjet činnost nemůže církev a náboženská společnost, jejíž učení nebo činnost sleduje porušení práva nebo dosažení nějakého cíle nezákonným způsobem, zejména pokud
 - a) popírá nebo omezuje osobní, politická nebo jiná práva fyzických osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání nebo sociální postavení,
 - b) rozněcuje nenávist a nesnášenlivost,
 - c) podporuje násilí nebo porušování právních předpisů,
 - d) závažně narušuje veřejnou mravnost, veřejný pořádek nebo veřejné zdraví,
 - e) omezuje osobní svobodu osob zejména tím, že využívá psychický nebo fyzický nátlak k vytvoření závislosti, která vede k fyzickému, psychickému nebo ekonomickému poškozování těchto osob nebo jejich rodinných příslušníků, k poškozování jejich sociálních vazeb včetně omezování psychického vývoje nezletilých nebo omezování jejich práva na vzdělání⁴⁾, nebo zabraňuje nezletilým přijmout zdravotní péči odpovídající zdravotním potřebám, nebo
 - f) je její učení utajováno vcelku nebo v některých částech, stejně jako organizační struktura církve a náboženské společnosti a vazby na zahraniční složky, je-li částí církve nebo náboženské společnosti působící mimo území České republiky.“
32. Podle § 10 odst. 2 cit. zákona „Návrh na registraci církve a náboženské společnosti musí obsahovat
 - a) základní charakteristiku církve a náboženské společnosti, jejího učení a poslání,
 - b) zápis o založení církve a náboženské společnosti na území České republiky,
 - c) v originále podpisy nejméně 300 zletilých občanů České republiky nebo cizinců s trvalým pobytem v České republice hlásících se k této církvi a náboženské společnosti, s uvedením jejich identifikačních údajů podle tohoto zákona a s uvedením totožného textu na každém podpisovém archu, který uvádí plný název církve a náboženské společnosti, sbírající podpisy pro účel její registrace, a z něhož je patrné, že podpisový arch je podepisován pouze osobou hlásící se k této církvi a náboženské společnosti,
 - d) základní dokument.“
33. K obsahu správního spisu Městský soud (dále též jen „soud“) konstatuje, že se v něm nachází mimo jiné především samotný návrh na registraci církve, včetně základního dokumentu a petičních archů s třemi sty podpisy platných podpisů, jež pro registraci církve vyžaduje zákon; několikerá výzva k doplnění a vyjasnění základního dokumentu, jehož další verze jsou též součástí správního spisu; stanoviska ministerstva vnitra a ministerstva zdravotnictví a konečně znalecký posudek, jež vypracoval Mgr. et Mgr. M. M., Th. D. Součástí správního spisu jsou i přílohy ze sociálních sítí, jež byly též podkladem pro rozhodnutí správního orgánu.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

34. Zásadní žalobní námitka plyne z názoru žalobce, že správní orgány vůbec neměly posuzovat nauku, organizaci nebo způsob prožívání víry v PCSK, což je podle něj v rozporu s náboženskou neutralitou státu, nad to zákon o církvích a náboženských společnostech žádné takovéto posuzování a zkoumání nepředepisuje. Dle argumentace žalobce je PCSK církví zcela novou, ve své podstatě reagující na potřeby současných lidí (v daném případě, jak vysvětluje i z argumentace obsažené v žalobě, zřejmě na pandemii koronaviru) a proto je logické, že se vymyká kategoriím a znakům, jež mají tradiční a zavedené církve a náboženské společnosti. Žalobce je toho názoru, že protože PCSK neodpovídá znakům, jež mají již zavedené církve a náboženské společnosti, nebyla jí umožněna registrace.
35. Ostatně, značná část prvostupňového i napadeného rozhodnutí se otázkou, zdali PCSK odpovídá znakům církve a náboženské společnosti, zabývá, jde tak ve své podstatě o otázku zásadní pro výsledek řízení, proto se jí bude soud věnovat v první řadě.
36. Soud o věci uvažil takto:
37. V demokratických státech se prosadily zejména dva typy konfesních systémů: odlukový a kooperační (pakliže dosud v některých demokratických zemích přetrvává státní církev, např. ve Spojeném království, vesměs je její postavení již srovnatelné s církvemi ostatními). Zatímco odlukový systém spíše tenduje ke striktnějšímu oddělení veřejné a náboženské oblasti, např. ve Spojených státech amerických je postavení církví srovnatelné s postavením spolků, kooperační model předpokládá činnost církve i v oblastech, jako je armáda, státní nemocnice, školy apod. Právě pro činnost v těchto oblastech konfesněprávní normy stanovují pravidla (srov. TRETERA, Jiří Rajmund, HORÁK, Záboj, Slovník církevního práva, 2011, s. 417),.
38. Česká republika patří ke konfesnímu modelu kooperativnímu, jak ostatně plyne i z § 6 a 7 zákona o církvích a náboženských společnostech, ve kterých jsou konstruována tzv. zvláštní práva registrovaných církví.
39. Lze dát za pravdu názoru žalobce, že v případě tak citlivých otázek, jako je osobní víra či náboženské přesvědčení musí být zachována z hlediska státu nejvyšší možná míra opatrnosti a ustanovení veřejného práva by v pochybnostech vždy měla být vykládána ve prospěch co nejširší náboženské svobody.
40. Dle názoru městského soudu žalovaný nepochybně může a musí posuzovat, které subjekty lze podřadit pod ust. § 3 zákona o církvích a náboženských společnostech, jinak řečeno, které skupiny mají objektivní znaky církví a náboženských společností. Pokud by tomu tak nebylo, nebylo by možné se vyvarovat situacím, kdy by byly registrovány subjekty, jež reálně církvemi a náboženskými společnostmi nejsou, ovšem z nějakého důvodu mají zájem o práva registrovaných církví a náboženských společností.
41. Taková situace by samozřejmě byla zcela v rozporu s účelem zákona o církvích a náboženských společnostech a ve svém důsledku obcházením práva. Zvláštní práva, stejně jako samotné postavení církve a náboženské společnosti, jsou totiž konstruována jako práva, která mají pomoci církví a náboženské společnosti v plnění jejího náboženského poslání. Není tedy možné, aby se jich dovolávaly skupiny, jejichž cíl je primárně politický (byť lze souhlasit s tím, že náboženské přesvědčení či víra mohou mít jisté politické důsledky) nebo jinak profánní. Pro sdružování osob za jiným účelem zná zákon jiné formy právnických osob, např. politické strany, spolky, obchodní korporace apod.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

42. Otázka, co vlastně je vyznávání náboženské víry a co je víra, je samozřejmě nelehká a komplikovaná, proto také bývá za této situace obvyklé, že ministerstvo žádá o posouzení znalce z oboru religionistiky.
43. Je třeba též zdůraznit, že na pojem církve a náboženská společnost lze hledět dvěma způsoby. První je pohled samotného subjektu, který sebe sama chápe subjektivně, bez ohledu na skutečnost registrace či nikoli, druhý pohled je pak pohled státu, který musí jasně rozlišit, na které subjekty bude hledět jako na církve a náboženské společnosti ve smyslu zákona o církvích a náboženských společnostech. Tento pohled pak musí být založen na objektivních kritériích. To znamená, že pro to, aby daná náboženská skupina mohla být zaregistrována, nestačí, aby se sama chápala jako církev a náboženská společnost.
44. Z norem zákona o církvích a náboženských společnostech je zřejmé, že stát přiznává některým církvím určitá veřejná práva a oprávnění, neboť je přesvědčen o jejich společenské prospěšnosti. Registrované církvi a náboženské společnosti stát svěřuje výkon určitých oprávnění a povinností veřejnoprávní povahy, jak je zřejmé z ust. § 7 cit. zákona. Aby však mohl tyto práva udělit, chce být přesvědčen o reálné existenci a působení církví a náboženských společností ve společnosti, která tak musí působit jako církve. Proces získávání těchto práv je právě založen na procesu registrace církví.
45. Městský soud zde zdůrazňuje, že nejen neurčité právní pojmy, ale i pojmy právem definované jsou interpretovány a aplikovány v závislosti na tom, jak jsou v daném společenském a právním prostředí. Správní orgány tedy při hodnocení subjektu PCSK důvodně a oprávněně vycházely z toho, jak je pojem církve či náboženské společnosti chápán v současné české společnosti, resp. právním prostředí. Jestliže konstatovaly, že subjekt PCSK se tomuto chápání vymyká – což připustil i sám žalobce - pak jednaly v souladu se zákonem. Lze tedy sice přitakat žalobci, že žalovaný nevyhověl návrhu na registraci proto, že podle něj PCSK nevyhovuje aktuálním představám o církvi, resp. náboženské společnosti, avšak na rozdíl od žalobce má soud za to, že takový postup neodporuje zákonu a nejedná se tedy o zneužití správního uvážení.
46. Soud tedy z výše uvedených důvodů tuto námitku neshledal důvodnou.
47. Obdobně již soud judikoval dne 4. května 2022 ve věci č. j. 8 A 83/2020-45, kde zkonstatoval že „už samotným účelem zákona o církvích a náboženských společnostech je poskytnout uznání ze strany státu reálně existujícím církvím a náboženským společnostem, protože pouze u těchto lze očekávat potřebu jednat ve společnosti v souladu se svou vírou i na institucionální úrovni,“ a dále že „Splnění formálních náležitostí však ještě samo o sobě neznamená, že jde o církev a náboženskou společnost.“
48. Toto rozhodnutí pak bylo v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, jenž se v rozsudku ze dne 26. srpna 2021, č. j. 5 As 202/2020-52 vyjádřil, že:

[24] Jednoduše vyjádřeno – je vyloučeno dovolávat se ochrany čl. 16 Listiny základních práv a svobod či čl. 9 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod v případě společenství, které není církví nebo náboženskou společností. Oba uvedené články mají jasný věcný rozsah vztahující se právě na církve či náboženské společnosti, což nelze zpochybňovat. A připomíná-li stěžovatel, že církev je vždy nutně založena na sdíleném vnitřním přesvědčení, do něhož nepřísluší státu zasahovat, nelze než zopakovat, že registrace církve není výrazem vnitřního, ale vnějšího kolektivního (korporativního) aspektu svobody náboženského vyznání a zdejší soud

považuje za zcela logické a správné, pokud je při posuzování návrhu na registraci církve zvažováno, zde se vůbec jedná o církev ve smyslu § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech, který stanoví:

„Pro účely tohoto zákona se rozumí církví a náboženskou společností dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě, a zejména s tím spojeného shromažďování, bohoslužby, vyučování, duchovní služby a případně obecně prospěšné činnosti“ (důraz přidán).

[25] Citované ustanovení svým obsahem rozhodně není legislativní zkratkou, ale pro účely daného zákona definuje pojem církev a náboženská společnost, jehož naplnění přísluší správnímu orgánu zkoumat na prvním místě. Striktně vzato totiž nejde o žádnou další podmínku pro registraci církve, nýbrž o základní předpoklad, bez jehož splnění není možné o registraci vůbec uvažovat. V opačném, případě by byl v podstatě popřen samotný smysl a účel § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech, kterým je vymezení základních znaků definujících církev či náboženskou společnost. Z hlediska práva předmětné ustanovení nepředstavuje žádnou nebezpečnou definici, jak naznačuje stěžovatel, ale jedná se o standardní legální definici, jež jako základní znaky církve vymezuje: dobrovolné společenství (fyzických) osob, vlastní strukturu, orgány, vnitřní předpisy, náboženské obřady a projevy víry s tím, že právě vyznávání určité náboženské víry je účelem založení tohoto společenství.

49. Tyto závěry Nejvyššího správního soudu lze bez dalšího zcela aplikovat i na posouzení věci aktuálně rozhodované.
50. Ve druhé řadě se pak soud zabýval námitkou žalobce, spočívající v tom, že žalovaný v podstatě nesprávně posoudil skutkový stav, kdy došel k chybnému závěru, že PCSK svými znaky neodpovídá pojmu církev a náboženská společnost. Konkrétně žalobce uvedl, že nikde v zákoně nejsou definovány znaky a rysy, jež by církev a náboženská společnost měla mít, aby ji za takovou bylo možno považovat. Nad to vyjádřil názor, že Protestantská církev Svaté Korony je postavena na zcela odlišných principech než tradiční církve, neboť základní zásadou je svoboda vyznání, církev nemá žádná závazná pravidla, která by museli všichni věřící dodržovat a vnitřní předpisy církve, zejména její poslání, a základní dokument je možno chápat jako doporučující, nikoliv závazný pro všechny členy církve.
51. Soud se s tímto postojem žalobce neztotožnil.
52. Pakliže má žalovaný právo posuzovat, co církev je a co nikoli, musí být schopen na žadatele o registraci aplikovat do jisté míry objektivní kategorie, které zcela logicky vychází z dosavadních religionistických východisek, a tudíž i z teoretických poznatků o církvích a náboženských společnostech tak, jak v současnosti existují.
53. Zárukou odbornosti má být ustanovený znalec z oboru religionistiky. Žalobce sice proti znaleckému posudku vznesl v žalobě námitky, konkrétně uvedl, že je účelový a podjatý, avšak již nesdělil, v čem dle jeho názoru tato účelovost a podjatost spočívala. Mgr. et Mgr. M. M. Th. D. je renomovaným odborníkem v oblasti religionistiky, který v obdobných případech již v minulosti pro žalovaného posudky zpracovával. Nad to ani soud neshledal ve znaleckém posudku známky toho, že by byl vypracován účelově, či že by jeho autor byl podjatý.
54. V zákoně se zajisté explicitně nenachází podmínky, jak je vymezil žalobce (viz bod 11 tohoto rozsudku). Zároveň je také zřejmé, že nelze tento výčet brát jako jakési taxativní

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

nepřekročitelné podmínky, ale spíše jako jisté ukazatele, které mohou toliko ve svém souhrnu, třeba ještě s jinými, a po přihlédnutí ke konkrétním specifickým, ukázat, že daný žadatel o registraci nenaplnuje znaky církve a náboženské společnosti. Blíže se k těmto podmínkám a znakům vyjádřil soud též v rozhodnutí ze dne 11. 1. 2022 č. j. 15 A 108/2019-348.

55. V napadeném rozhodnutí žalovaný velmi podrobně popsal, které konkrétní důvody ho vedly k závěru, že PCSK nemůže být registrována.
56. Z napadeného rozhodnutí, stejně jako rozhodnutí prvoinstančního, je zřejmé, že žalovaný významným způsobem přihlédl k internetové prezentaci žalobce, např. k jeho vyjádření, jimž oznamoval založení nové církve: *„Vážení odpůrci koronafašismu, já a několik přátel jsme se rozhodli založit novou církev. Nejde o to, že bychom se chtěli modlit a chodit na mše, ale jde o to, že se chceme odvolávat na svobodu vyznání, které je zaručena ústavou a říkat že naše víra nám zakazuje se očkovat a nosit respirátory. Aby se každý při jednání s úřady mohl prohlásit za stoupence této církve a řekl, že odmítá očkování, respirátor, sdělování informací o svém zdravotním stavu atd. z náboženských důvodů. Proto vznikla Protestantská církev Svaté korony. Protestantská proto, že protestujeme proti novému náboženství Covidismu. Pokud jste v jiné církvi nevadí to, církev má v základních člancích víry, že členové mohou být zároveň i v jiných církvích. Pokud jste ateisté také nevadí, naše církev fakticky není o víře v boha (to jsme tam dali spíš pro formu, ale nezáleží na tom, čemu člověk věří) ale o odporu proti koronafašismu. Je nutné církev oficiálně zaregistrovat na ministerstvu kultury... „Na rozdíl od demonstrací se náboženská shromáždění mohou dělat kdekoliv bez schválení úřadů.“*
57. Ve správním spise je též založeno několik dalších dokladů, jasně dokazujících, že žalobce obdobným způsobem prezentoval PCSK i v době, kdy již žádal o její registraci. Dle soudu je tak zcela logické, že žalovaný dospěl k závěru, že účelem PCSK je spíše maskovat politické snahy směřující proti tzv. covidové politice vlády.
58. Dalším důvodem, který dle žalovaného poukazuje na účelovost registrace PCSK, je její neujasněná nauka, a to i v základních otázkách. Soud se na základě předloženého správního spisu ztotožnil s názorem žalovaného, že důvodem pro „rychlý vývoj nauky“ byla především snaha o úspěšnou registraci. Jinak si soud nedokáže vysvětlit např. vzájemně si protirečící dokumenty, předložené v řízení o registraci a vyjádření ze strany představitelů PCSK, jak ostatně bylo popsáno i v napadeném rozhodnutí.
59. Soud dává žalovanému za pravdu i v tom, že zjevně jediným pevným bodem nauky bylo v době podání žádosti o registraci odmítání tzv. covidového náboženství, ježto považuje žalobce za „satanskou praxi“. Za této situace se pak jeví logickým, že se domnívá, že je možno zahrnout do církve všechny osoby, které snad sdílejí podobný náhled, ať už jsou jakéhokoliv náboženství (ačkoliv je otázka, jak by se v důsledku své náboženské tolerance postavil v PCSK k účasti satanistů, kteří by mohli sdílet jeho názor na opatření proti onemocnění covid). Dle zjištění žalobce však toto přesvědčení nevykazuje znaky náboženské víry, což žalobce nijak nevyvrátil.
60. Soud dodává, že dosavadní praxe žalovaného právě nesvědčí o přespříliš restriktivním postoji k nově se registrujícím církvím a náboženským společnostem. V rejstříku registrovaných církví a náboženských společností tak můžeme najít jednak u nás tradiční i méně tradiční křesťanské církve, náboženské společnosti hlásící se k dalším velkým světovým náboženstvím i v kontextu ostatních církví a náboženských společností neobvyklé subjekty jako je Společenství Josefa Zezulky. Žalovaný dále neodmítl registraci

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

ani neopaganské náboženské společnosti Slované – náboženská společnost, stejně jako Kněžského bratrstva sv. Pia X., jejíž věřící se považují za katolíky.

61. Soud se dále stručně vyjadřuje i k dalším námitkám žalobce, ač je přesvědčen, že samotné nesplnění znaků, navíc velmi volně a otevřeně formulovaných, znaků církve a náboženské společnosti by bylo samo o sobě důvodem k zamítnutí registrace.
62. Pokud jde o námitku, že žádný zákon nezakazuje církvím a náboženským společnostem účastnit se demonstrací, či je dokonce pořádát, pak zde musí soud argumentaci žalobce přitakat. Z historie jsou skutečně známy případy, kdy se členové určité náboženské komunity cítili být nuceni postavit se proti určité státní politice (např. mexická Kristiáda). Je však nutno podotknout, že v takovýchto případech bývají politické kroky až důsledkem jistého náboženského přesvědčení, které v určitých podmínkách vyžaduje od věřících i takovouto činnost, nikoli že by v něm byly principiálně obsaženy, jako to předpokládá Protestantská církev Svaté Korony.
63. Obdobné platí i pro námitku stran § 5 písm. b) zákona o církvích a náboženských společnostech. Ač se v tomto případě snaží žalobce v žalobě vyvolat dojem, že vymezení se vůči určitým osobám je pouze důsledkem jeho náboženského přesvědčení, správní orgány shromáždily dostatek důkazů, že verbální útoky na ony osoby, či skupiny osob, byly značnou částí celkové činnosti PCSK.
64. Pokud jde o polemiku žalobce stran charakteru protipandemických opatření, a zdali tedy lze výzvy k jejich porušování považovat za výzvy k porušování právních předpisů, soud konstatuje, že tato otázka je v kontextu výsledku celého řízení zcela nepodstatná, tudíž nepovažuje za nutné se k ní nadále vyjadřovat.
65. Soud též musí upozornit, že samotný fakt, že došlo k zamítnutí registrace, neznamená zásah do náboženské oblasti.
66. Pro vznik, existenci a fungování církve a náboženské společnosti – a tedy k možnosti realizovat svobodu náboženského vyznání – není registrace podle ust. § 6 a násl. zákona o církvích a náboženských společnostech nutná. Z koncepce cit. zákona je zřejmé, že církve a náboženské společnosti vznikají a existují především fakticky, tedy dobrovolným sdružováním fyzických osob, a svébytně rozhodují o věcech spojených s vyznáváním víry, o organizaci náboženského společenství a o vytváření k tomu určených institucí (viz ust. § 4 odst. 1 cit. zákona).
67. Svoboda realizovat náboženské vyznání v rámci církve či náboženské společnosti tedy není omezená či podmíněná registrací takové církve nebo náboženské společnosti. Samotná registrace proto v žádném v případě neznamená uznání, či dokonce povolení, konkrétní víry či vyznání ze strany státu, a stav ne-registrace pak analogicky sám o sobě nepředstavuje nepřátelský postoj státu vůči konkrétní víře či vyznání, či dokonce k osobám, které se k takovému vyznání hlásí.
68. Neregistrovaná církev tak pouze nemá ona zvláštní práva, což je však logické, neboť právě pro účely přiznání těchto zvláštních práv, s nimiž se pojí i jistá veřejnoprávní oprávnění, musí církve a náboženské společnosti prokázat jistou funkčnost. Byl by absurdní názor, který by říkal, že vyučovat náboženství ve školách může v podstatě kdokoli, kdo se domnívá, že založil nové náboženství.
69. Na závěr Městský soud podotýká, že přezkoumával správní řízení, jež mělo oporu ve zjištěních o stavu PCSK z přelomu let 2021/2022. Právě zkoumání, jež v této době provedl

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

žalovaný a prvostupňový orgán (částečně prostřednictvím znalce), vedlo k závěru, dle Městského soudu správnému, že PCSK nevykazuje znaky církve, a proto jako taková nemůže být registrována dle zákona o církvích a náboženských společnostech. Rozhodování soudu tak ovšem nemusí reflektovat současný stav PCSK, vztahuje se pouze k informacím, jež správní orgány zjistily v době, kdy žalobce žádal o registraci, přičemž soud jejich postup shledává správným. Nicméně, pakliže má žalobce za to, že uvnitř PCSK došlo k určitému vývoji, jak ostatně naznačoval i v žalobě, zajisté není žádného důvodu, pro který by PCSK nemohla žádat o registraci opětovně. Možnost, že se v PCSK prosadí religiózní prvky, ostatně nebyla zavržena ani ve znaleckém posudku.

70. Za současné situace však Městský soud neměl jinou možnost než žalobu zamítnout.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

71. Městský soud v Praze tedy dospěl na základě všech shora uvedených skutečností k závěru, že žaloba není důvodná a ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. ji zamítl.
72. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobci neměli v řízení úspěch a žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28. února 2024

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.